

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน

ดนตรี-นาฏศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

ดนตรี-นาฏศิลป์

รายวิชาพื้นฐาน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เวลา 40 ชั่วโมง/ปี

ศึกษา ระบุองค์ประกอบของดนตรีในเพลงที่ใช้ในการสื่ออารมณ์ จำแนกลักษณะของเสียงขับร้องและเครื่องดนตรีที่อยู่ในวงดนตรีประเภทต่าง ๆ อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและโน้ตดนตรีสากล 5 ระดับเสียงสามารถใช้เครื่องดนตรีบรรเลงจังหวะและทำนอง ร้องเพลงไทยหรือเพลงสากลที่เหมาะสมกับวัย สามารถค้นคว้าง่าย ๆ โดยใช้ประโยคเพลงแบบถาม-ตอบ นำดนตรีมาเข้าร่วมในกิจกรรมการแสดงออกตามจินตนาการสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมถึงบอกคุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันได้ เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ โดยเน้นการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายและการแสดงออก บรรยายองค์ประกอบของนาฏศิลป์ พร้อมทั้งแสดงท่าทางประกอบเพลงหรือเรื่องราวตามความคิดของตน มีส่วนร่วมในกลุ่มในการเขียนเค้าโครงเรื่องบทละครสั้น ๆ เปรียบเทียบที่มาของการแสดงนาฏศิลป์ในชุดต่าง ๆ บอกประโยชน์ที่ได้รับจากการชมการแสดง เปรียบเทียบการแสดงประเภทต่าง ๆ ของไทยในแต่ละท้องถิ่น ระบุหรือแสดงนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้านที่สะท้อนวัฒนธรรมและประเพณี

โดยใช้ทักษะกระบวนการทางดนตรีและนาฏศิลป์ในการแสดงออกทางดนตรีและนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์

เพื่อให้เห็นคุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล รวมถึงเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี-นาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ศ 2.1	ป.5/2, ป.5/3, ป.5/5, ป.5/6, ป.5/7	ป.5/1, ป.5/4
มฐ. ศ 2.2	ป.5/2	ป.5/1
มฐ. ศ 3.1	ป.5/1, ป.5/2, ป.5/4, ป.5/6	ป.5/3, ป.5/5
มฐ. ศ 3.2	ป.5/1, ป.5/2	
	12 ตัวชี้วัด	5 ตัวชี้วัด

รวม 17 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ป.5

 เวลา 50 ชั่วโมง

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 1 สนุกกับดนตรี	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 2.1 ป.5/2 จำแนกลักษณะของเสียง ซับริ้งและเครื่องดนตรีที่ อยู่ในวงดนตรีประเภท ต่าง ๆ</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.5/3 อ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทย และสากล 5 ระดับเสียง</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.5/4 ใช้เครื่องดนตรีบรรเลง จังหวะและทำนอง</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.5/6 ต้นสดง่าย ๆ โดยใช้ ประโยคเพลง แบบถาม- ตอบ</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.5/7 ใช้ดนตรีร่วมกับกิจกรรม ในการแสดงออกตาม จินตนาการ</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 2.1 ป.5/1 ระบอบองค์ประกอบดนตรี ในเพลงที่ใช้ในการสื่อ อารมณ์</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ทักษะ ชีวิต</p>	<p>องค์ประกอบทางดนตรี เป็นส่วนสำคัญในการสื่อ อารมณ์ของบทเพลง ลักษณะเสียงซับริ้งของ คนมีความแตกต่างกันไป ตามเพศและวัย ลักษณะ เสียงซับริ้งในวงดนตรี แต่ละประเภทมีความ แตกต่างกันไปตามจังหวะ และทำนองเพลง การอ่าน และเขียนตัวโน้ต เป็น ทักษะพื้นฐานสำคัญในการ ฝึกซับริ้งและบรรเลง เครื่องดนตรี</p> <p>การฝึกซับริ้งเพลงไทย ในอัตราจังหวะสองชั้น ต้องมีหลักการปฏิบัติที่ ถูกต้อง จึงจะร้องเพลงได้ ไพเราะ การซับริ้งเพลง สากลหรือเพลงไทยสากล จะมีแนวทำนองเพลง แตกต่างจากเพลงไทย และ ไม่มีการเอื้อน การซับริ้ง เพลงประสานเสียง เป็น การซับริ้งเพลงที่เปล่ง เสียงออกมาพร้อมกัน และ</p>	16

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>มฐ. ศ 2.1 ป.5/5</p> <p>ร้องเพลงไทยหรือเพลง สากล หรือเพลงไทย สากลที่เหมาะสมกับวัย</p>		<p>เสียงที่เปล่งออกมาจะต้อง ผสมผสานกลมกลืนกัน</p> <p>การขับร้องแบบต้นสด เป็นการร้องแบบถามและ ตอบ ผู้ขับร้องจะต้องมี ปฏิภาณไหวพริบในการคิด เนื้อร้องขึ้นมาสด ๆ โดยไม่ มีการเตรียมไว้ล่วงหน้า</p> <p>เครื่องดนตรีประกอบ จังหวะ ใช้สำหรับบรรเลง ประกอบจังหวะเพลง ไม่ สามารถไล่ระดับเสียงสูง- ต่ำ ได้ เครื่องดนตรีบรรเลง ทำนอง เป็นเครื่องดนตรีที่ มีเสียงสูงและต่ำเรียงลำดับ กันมากกว่า 7 เสียง การใช้ เครื่องดนตรีประกอบการ แสดงนาฏศิลป์ จะทำให้ การแสดงมีความน่าสนใจ และสนุกสนานเพลิดเพลิน การเล่าเรื่องหรือแสดง ละคร จำเป็นต้อง สร้างสรรค์เสียงต่างๆ เพื่อให้เกิดความสมจริง และสร้างอารมณ์ร่วมกับ ผู้ฟังหรือผู้ชม</p>	

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 2 ดนตรีกับ วัฒนธรรม ท้องถิ่น	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 2.2 ป.5/2 อธิบายคุณค่าของดนตรี ที่มาจากวัฒนธรรมที่ ต่างกัน ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 2.2 ป.5/1 อธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างดนตรีกับ ประเพณีในวัฒนธรรม ต่าง ๆ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ดนตรีท้องถิ่นถือเป็น ส่วนหนึ่งของประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และมี บทบาทในการมีส่วนร่วม กับงานประเพณีต่าง ๆ ใน ท้องถิ่น ดนตรีเป็นผลงาน สร้างสรรค์ของมนุษย์ที่ สะท้อนให้เห็นชีวิตความ เป็นอยู่ของคนในสังคมและ เป็นหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่นับว่าเป็น มรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่ มีคุณค่า	4
หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 มรดกนาฏศิลป์	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 3.1 ป.5/1 บรรยายองค์ประกอบ นาฏศิลป์ มฐ. ศ 3.1 ป.5/2 แสดงท่าทางประกอบ เพลงหรือเรื่องราวตาม ความคิดของตน มฐ. ศ 3.1 ป.5/4 มีส่วนร่วมในกลุ่มกับ การเขียนเค้าโครงเรื่อง หรือบทละครสั้น ๆ มฐ. ศ 3.1 ป.5/6 บอกประโยชน์ที่ได้รับ จากการชมการแสดง	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	การแสดงนาฏศิลป์ไทย ต้องมียุคประกอบของการ แสดงที่ครบถ้วน เพื่อให้ การแสดงชุดนั้น ๆ มีความ สวยงามและสมบูรณ์แบบ ที่สุด ในการแสดงนาฏศิลป์ จึงจำเป็นต้องใช้ภาษาท่า และนาฏยศัพท์เพื่อสื่อ ความหมายในบทเพลงหรือ เรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการ นำเสนอไปสู่ผู้ชม รวมถึง การแสดงละครที่ดีจะต้องมี องค์ประกอบของการแสดง ที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ โดยผู้เขียนบทละครต้อง อาศัยทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ บทละครที่เขียนออกมานั้น	13

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 3.1 ป.5/3 แสดงนาฏศิลป์ โดยเน้น การใช้ภาษาท่าและ นาฏยศัพท์ในการสื่อ ความหมายและ การแสดงออก มฐ. ศ 3.1 ป.5/5 เปรียบเทียบการแสดง นาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ</p>		<p>มีความสมจริงและสามารถ สร้างความประทับใจให้กับ ผู้ชมการแสดงได้ ทั้งนี้ ใน ฐานะของผู้ชมการแสดงที่ดี ควรปฏิบัติตนตามหลักการ ชมการแสดง เพื่อจะได้ ถ่ายทอดความรู้สึกและ คุณค่าของการแสดงรวมถึง ได้รับประโยชน์จากการชม การแสดงอย่างเต็มที่</p>	
หน่วย การเรียนรู้ที่ 4 นาฏศิลป์ พื้นบ้าน	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 3.2 ป.2/1 เปรียบเทียบการแสดง ประเภทต่าง ๆ ของไทย ในแต่ละท้องถิ่น มฐ. ศ 3.2 ป.2/2 ระบุหรือแสดงนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้านที่ สะท้อนถึงวัฒนธรรม และประเพณี ตัวชี้วัดปลายทาง -</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต</p>	<p>นาฏศิลป์พื้นบ้านของ ไทยในแต่ละท้องถิ่นจะมี เอกลักษณ์เฉพาะที่งดงาม ต่างกันไป และการแสดง แต่ละชุดจะมีที่มาของการ แสดงที่ต่างกัน แม้ว่าการ แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านใน แต่ละท้องถิ่นจะมีบางอย่าง ที่ต่างกัน แต่ก็ล้วนสะท้อน ให้เห็นถึงวิถีการดำรงชีวิต ความเชื่อ จารีต ประเพณี วัฒนธรรม การประกอบ อาชีพ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ฯลฯ ของผู้คนในท้องถิ่น นั้น ๆ ได้เช่นเดียวกัน</p>	7